

**Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar
Regionális Politika és Gazdaságtan
Doktori Iskola**

**Szállodahajós turizmus a Dunán:
az ágazat jelene és valószínűsíthető fejlődési irányai**

Doktori értekezés tézisei

Készítette: Pókó Nikolett

**Témavezetők: Dr. habil. Raffay Zoltán
Egyetemi docens**

**Dr. Marton Gergely
Egyetemi adjunktus**

Pécs, 2023

Tartalomjegyzék:

1.	A témaválasztás és a kutatás jelentősége _____	5
2.	A dolgozat céljai és felépítése _____	6
3.	A kutatás módszertana és forrásai _____	8
4.	Kutatási eredmények, jövőbeni kutatási irányok _____	11
5.	A téziszüzetben felhasznált irodalom _____	15
6.	A szerző publikációi az értekezés témakörében _____	17
7.	A szerző előadásai az értekezés témakörében _____	21

Absztrakt

Pókó Nikolett: *Szállodahajós turizmus a Dunán: az ágazat jelene és valószínűsíthető fejlődési irányai*

Témavezetők: Dr. Raffay Zoltán, Dr. Marton Gergely

Hazánk szerepe a dunai szállodahajós turizmusban kiemelkedő, hiszen hazánkat érinti szinte minden dunai szállodahajós utazás.

Turizmusmódszertani megközelítésben a dolgozat elhelyezi a szállodahajós turizmust a turizmuson belül. A kijelölt öt, konkrét cél szerint, a termékszempléletű vizsgálat, komplex környezeti elemzések, keresleti és kínálati elemek, azonosított problémák és fejlesztési javaslatok mutatják be átfogóan a dolgozat témakörét. A jelenlegi Duna-menti vonzerők bemutatása alapján (földrajzi, történelmi, kulturális, gazdasági áttekintésen keresztül), a doktori értekezés megállapításait alátámasztja a témakörhöz kapcsolódó magyar és idegen nyelvű (angol, német, francia) szakirodalom, online forráselemzések (a szállodahajós turizmusban aktív szervezőirodák, hajókat működtető társaságok honlapjain és közösségi médiában fellelhető információk), kérdőíves felmérések, valamint a Mohácsi Rendőrkapitányság Határrendészeti Osztály adatai 1990-2020-ig. Amilyen jelentős a szállodahajós turizmus Magyarországon, ahhoz képest aránytalanul kevés szakirodalom lelhető fel a témában.

A dolgozat módszertani vizsgálata primer és szekunder források alapján, kérdőíves felmérések, interjúk, terepbejárások, modellalkotás, tipológiák létrehozása és szekunder adatbázisok, statisztikai elemzések, statisztikai módszerek alkalmazásával mutatja be a szállodahajós turizmust, mint egyedi terméket.

A jelenleg igénybe vett turisztikai szolgáltatások nem a megfelelő képet nyújtják a résztvevőknek országunkról. A helyi érintett szolgáltatók nehezen tudják szakmai és piaci érdekeiket képviselni. A disszertáció eredményei bemutatják a Dunán, a Duna magyarországi szakaszán a szállodahajós turizmus következtében kialakult szolgáltatásokat és attrakciókat. A szállodahajós turizmus jellemzői, a folyami szállodahajós turizmus, utak és utasok jellemzői kerültek meghatározásra. A dolgozat a belvízi szállodahajós turizmus általános jellemzőin túl a vendégek összetételéről statisztikai

adatbázisok eredményeivel számol be. A feltárt problémákra megoldási javaslatokat fogalmaz meg, trendeket (reziliencia, akadálymentesség, környezetvédelem), várható fejlesztési lehetőségeket és irányokat jelöl ki. Az ágazat jövőjét jelentősen befolyásoló tényező az éghajlatváltozás és a környezetvédelmi előírások valószínűsíthető szigorodása.

A turisztikai attrakciók térbeli elhelyezkedésének értelmezése, további marketingszemléletű tipizálás vezet a dolgozat végeredményéhez: a szállodahajós turisztikai termékeket valóban autentikus környezetben vegyék igénybe, hogy azok a legjobb minőségben szolgálják a turisták és az ágazatban érintett szereplők (helyi vállalkozók, helyi lakosok, önkormányzatok, szervező irodák) érdekeit, igényeit. A szállodahajós turizmusra irányuló fejlesztések megvalósítanak turisztikai, továbbá indirekt módon területfejlesztési célokat is.

Tárgyszavak: szállodahajós turizmus, folyami szállodahajós turizmus, turistatípusok, Duna, akadálymentes turizmus, reziliencia, határstatisztikák

1. A témaválasztás és a kutatás jelentősége

A doktori dolgozat bemutatja a folyami szállodahajós turizmust, az ágazat mai jelentőségét a Duna középső szakaszán, elsősorban Magyarországon. A témakör vizsgálata aktuális, mert a belvízi hajózásra, erre a dinamikusan fejlődő turisztikai ágazatra, annak forgalomnövekedésére hívja fel a figyelmet. A dunai vízi úton a teherszállításon kívül a személyszállítás hangsúlyos szerepet kapott, továbbra is növekvő tendenciát mutat. A szállodahajós turizmusról információkat fejlesztési dokumentumokban, statisztikákban, kimutatásokban nehéz tetten érni. A vizsgált területhez szakirodalom, döntéshozók hivatalos dokumentumai, hazai és nemzetközi kitekintésben egyaránt nehezen elérhetőek.

Turisztikai tanulmányaim mellett szakmai élmények segítettek a PhD doktori dolgozat témaválasztásában, később a kutatási kérdések megválaszolásához. 2004-ben találkoztam először szállodahajós turistákkal, idegenvezetőként Pécs és Baranya, Szekszárd és Kalocsa látnivalóit mutattam be nekik. Mindig is érdekelt a Duna története, valamint az, hogy a csoportok, akiknek a városnézést tartom, honnan jönnek, mit gondolnak rólunk, akik itt élünk. Témaválasztásomat segítették még a több utazás alkalmával szerzett személyes élményeim. Bejártam a Dunához közeli látnivalókat a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig, a Duna-deltáig 2017-ben és 2018-ban.

2. A dolgozat céljai és felépítése

A doktori dolgozat célja átfogóan, a lehetőségekhez mérten a legdifferenciáltabban bemutatni a folyami szállodahajós turizmus, mint interdiszciplináris terület elméletét, felépítését, rendszerét, hogy megállapításokkal segítse a további kutatásokat.

A doktori dolgozat konkrét céljai:

1. A szállodahajós turizmus rendszer- és termékszemplétű modelljének létrehozása és bemutatása.
2. A szállodahajós turizmus komplex környezetének elemzése és az ebből adódó problémák azonosítása.
3. A kínálati elemek működésének meghatározása.
4. A belvízi szállodahajós turizmus keresletének, fogyasztói magatartásának elemzése és turistatipológia létrehozása.
5. Fejlesztési javaslatok az azonosított problémák kezelésére a szállodahajós turizmusban. Trendek, fejlődési irányok meghatározása.

A dolgozat egyik eredménye a szállodahajós turizmus rendszer- és termékszemplétű modelljének létrehozása. Tekinthető-e önálló turisztikai terméknek a szállodahajós turizmus, annak belvízi, a Dunához kötődő megjelenése Magyarországon? A dolgozat vizsgálja a turizmustudomány és a közlekedés, valamint szűkebb értelemben a hajózás és turizmus kapcsolatát. Ezzel összefüggésben azt elemzi, hogy mely tényezők alkotják a szállodahajós turizmus rendszer- és termékszemplétű modelljét, a turizmus Lengyel Márton-féle rendszer- és termékszemplétű modelljét alapul véve. A szállodahajós turizmus komplex környezetének elemzését és az ebből adódó

problémák azonosítását a dolgozat kifejti a Lengyel Márton által meghatározott környezeti elemek segítségével. Meghatározza, hogy milyen sajátos környezeti elemekkel rendelkezik a szállodahajós turizmus a többi turisztikai termékhez képest. Vizsgálja, hogy milyen okok vezettek a jelenlegi komplex környezeti tényezők kialakulásához; mely tényezők alapján mondható ki a szállodahajós turizmusról, hogy önálló turisztikai termék. A dolgozat áttekinti a szállodahajós turizmus szereplőit, az utasok és szolgáltatók jellemzőit. Vizsgálja, hogy a szállodahajós turizmus esetén a Duna, mint a termék megjelenésének tere hogyan befolyásolja a termék alakulását. A dolgozat összefoglalja a kínálati elemek felépülését a szállodahajós turizmusban, a Michalkó Gábor által meghatározott kínálati feltételek, tárgyi feltételek alapján. A belvízi szállodahajós turizmus keresletének, fogyasztói magatartásának elemzése és turistatipológia létrehozása után a dolgozat arra keresi a választ, hogy a jelenlegi attrakciók esetében milyen változtatásokra lenne szükség a szállodahajós turizmus hatékonyabb működéséhez Magyarországon. Milyen változtatásokra lenne szükség döntéshozói, stratégiai, helyi vállalkozói szinteken a minőségi szolgáltatások megtartása és fejlesztése érdekében? A környezeti hatások mérséklése és ágazat előtt álló kihívások egy olyan további témakör, amelyekkel a dolgozat, bár nem tartozik a fő vizsgálati célok közé, érintőlegesen foglalkozik. Fejlesztési javaslatok is megfogalmazásra kerülnek az azonosított problémák kezelésére a szállodahajós turizmusban. A trendek, fejlődési irányok meghatározása is a disszertáció részét képezi.

3. A kutatás módszertana és forrásai

Feldolgozásra és értékelésre kerültek a téma szempontjából releváns nemzetközi és hazai szakirodalmak, az összes érintőleges határtudománnyal (gazdaságföldrajz, közlekedéstudomány, közlekedés-gazdaságtan, társadalom- és népességföldrajz, természet- és tájföldrajz, stb.) foglalkozó művek. A feldolgozott dokumentumok mindegyike kiemelt fontosságúnak tartja a szállodahajós turizmus vizsgálatát Európában (de világviszonylatban is), mivel nagy hatása van az általa érintett térségek gazdasági, turisztikai fejlesztéseire (pl. kikötőfejlesztés, munkahelyteremtés, régi hagyományok és mesterségek felelevenítése). A szakirodalomban hivatkozott szerzők egybehangzó véleménye az ágazat kutatási szinten való alulreprezentáltsága, illetve az érintett térségek gazdasági és kulturális fejlesztésekben betöltött jelentős szerepe (Irinicu, et. al. 2015; Dragin et al. 2010; 2017). A kutatási kérdések megválaszolásához legalább 300 hazai és nemzetközi szakirodalom áttanulmányozására került sor kategóriák szerinti kiválasztás alapján. A kulcsszavak a közlekedés, turizmus, Duna, folyami szállodahajós turizmus, reziliencia, pandémia, környezetváltozás, jól-lét, akadálymentesség voltak. A külföldi szakirodalom angol, német és francia nyelven, de főleg angol nyelven való kutatása során a kulcsszavak a következők voltak: *tourism, sustainability, crisis, Danube, cruise tourism, river cruise tourism, resilience, wellbeing, accessibility*. A horvát, szerb, bolgár és román tanulmányoknál nehézséget jelentett, hogy csak azok kerülhettek feldolgozásra, amelyek angol nyelvű publikációban jelentek meg.

A Duna teljes szakaszát felosztva, a Duna középső szakaszát (Budapest agglomerációjától Belgrádig és a Vaskapuig), a Duna magyarországi szakaszát szintén 3 részre felosztva (az osztrák-magyar határtól Budapestig,

Budapest, és Budapesttől a magyar-horvát-szerb határig) került elemzésre, hogy a bekapcsolódott szolgáltatások mennyire felelnek a turizmus keresleti és kínálati szempontjainak. A teljes Duna folyam vonzerőleltára elemzésre került szakaszonként, benne az egyes vonzerők aránya és azok turisztikai intenzitása. A feltárt problémák kiküszöbölésével autentikus és élményalapú kínálat érvényesülhetne a profitmaximalizálás helyett. Mivel a szolgáltatások elsősorban nem a turisták igényeinek figyelembevételével, hanem piaci, rentabilitási alapon szerveződnek, így a bevétel, és nem a turisztikai élmény racionalizálódik.

A kvalitatív és kvantitatív kutatások adatait a szakirodalmakból lehetett kiszűrni, statisztikai adatok a folyami szállodahajós turizmust érintően szűkösen állnak rendelkezésre. A feltárt adatok egységesítése nehézségekbe ütközött a mintavételezés eltérései miatt, kevésbé összehasonlíthatók (például kikötőkre és mólókra érkező utasok száma, hajós utasok száma és szállodahajós utasok számának elkülönítése, helyi hajós személyforgalom és szállodahajós turistaforgalom, duplikációk). A szerző becsléseket végzett a látogatószámokra és az érkező utasok nemzetiségéhez igazodóan költsükre a szállodahajós turistáknak a Mohácsi Rendőrkapitányság Határrendészeti Osztályától kapott regisztrációs adatai alapján. A statisztikai adatok megbízhatósága és egyedi jellege (magyar-horvát-szerb hármass határ, európai schengeni övezet ki- és belépési pontja, utasok személyforgalmának adatai a folyami szállodahajózásban egyedülálló módon) még jelentősebb teszi ezen adatok 1990-től 2020-ig történő feldolgozottságát.

Primer kutatásként a szállodahajós utasok körében nemzetközi kérdőíves felmérésre került sor 100 angol, 50 magyar és 50 francia nyelvű kérdőív alapján, a Pécsre és Kalocsára látogató nemzetközi turisták között. 2018-ban országos 1000 mintavételes reprezentatív kérdőívvel a hazai vízi turizmus

felmérésére, a magyar lakosság vízparti szokásainak felmérésére került sor. 2021-ben a magyarországi idegenvezetők által kitöltött online kérdőíves felmérés elemzése alapján (N=133) von le a szerző következtetéseket a szállodahajós turizmus keresletéről és kínálatáról, a COVID-19 pandémia utáni turisztikai szektorban megjelent nehézségekről, várakozásairól a szállodahajós turizmus kapcsán. A szekunder kutatás további eredményeit a nemzeti fejlesztési tervekől, stratégiákból (a Duna menti országok fejlesztési és turizmusfejlesztési terveiben nyilvánosságra hozott adatokból), közvetett, vagy közvetlen hivatkozások utánajárása következtében szerkesztette saját adatbázisba a szerző (horvát, szerb, bolgár, román vendégforgalmi adatok), majd végzett összehasonlító elemzést, illetve javaslatokat tett a további fejlesztési lehetőségekre. A magyarországi Duna szakaszról a szállodahajós turizmusban nagyon kevés felmérés történt, az is csak Budapestre korlátozódik, közel tíz éve készült. Konkrétan a Viking hajóstársaság utasairól készült felmérés, Budapesten, (Jászberényi M. – Ásványi K. 2015; Magyar Turisztikai Ügynökség 2015). A hajóstársaságoktól kapott külön engedéllyel lehetséges csak utasaikól ilyen jellegű felmérést kérni, még ha a kitöltés önkéntes alapon működik is.

Akikkel ez a dolgozat valóban kiemelt értékű lehetett, köszönöm az évekre visszanyúló (2017-től folyamatosan), kitartó kapcsolattartást és segítséget, a rendkívüli adatok ismertetésének lehetőségét a Mohácsi Rendőrkapitányság Határrendészeti Osztályának. Ezúton köszönöm a turisztikai és kulturális szervezeteknek, vezetőiknek, a pécsi és mohácsi Tourinform Irodák, a Duna-Dráva Nemzeti Park, a Pécsi Püspökség, mohácsi, pécsi, kalocsai és budapesti utazásszervező vállalkozások munkatársainak, idegenvezető társaimnak az évtizedek alatt számomra nyújtott segítségét, információkat, bizalmukat, amelyekkel ők is hozzájárultak a doktori dolgozatomhoz.

4. Kutatási eredmények, jövőbeni kutatási irányok

A szállodahajós turizmus programcsomagjai a Duna menti történelmi, természeti és kulturális értékekre tudnak építeni, a folyó heterogén gazdasági, kulturális múltját természetesen figyelembe véve. A szállodahajós turizmuson keresztül a Duna középső szakaszán, a magyarországi Duna-szakasz mentén és a Budapest-Vaskapu tengelyen láthatóak együttműködési lehetőségek. A térségi együttműködéseket elsősorban a harmadik országokbeli turisták minél nagyobb számú érkezése tudja a lehető leggyorsabban elősegíteni. Közel 20 éve az európai és amerikai szállodahajós turizmus kezdi egyre jobban felfedezni magának a folyót és Európa keleti térségeit. A töretlen fejlődést a COVID-19 pandémia csak időszakosan állította meg, az ágazat további fejlődése, terjeszkedése várható. Még nem publikált, Mohácsnál rögzített hiteles határstatisztikai adatokat tartalmaz a doktori dolgozat, az elmúlt harminc évről, 1990-től 2020-ig. Ez az adatbázis több szempontból is jelentős, a szállodahajós, benne a Duna menti szállodahajós turizmusban mérföldkő, mert máshol a folyón nincsen ilyen statisztika. A feltett hipotézisekre válaszolva megállapítást nyert, hogy a Magyarországon zajló és áthaladó szállodahajós turizmus sikeres, hátrányokkal és előnyökkel, de még mindig olyan piaci rést talál az ágazatban, főleg a nem urbánus térségek számára, amely sok kihasználatlan fejlődési lehetőséget rejt, így továbbra is dinamikusan fejlődő ágazat maradhat.

A turizmust és az óceánon és a folyókon megjelenő szállodahajós turizmust természeti katasztrófák és ember alkotta veszélyhelyzetek, terrorizmus, kalóztámadások sodorták válsághelyzetekbe. Eddig egyik sem érintette olyan mélyen világviszonylatban a szállodahajós turizmust, mint a COVID-19, még

a 2008-as gazdasági válság sem (Hill, C. 2013, Radić et al. 2020). A szállodahajós turizmus világszinten gazdasági mélypontra került. A turizmusban kifejezetten ritkán szerepel maga a reziliencia kifejezés, de a fogalomköre, ahol megújulásra, változásra van szükség, a turizmus minden típusánál megjelenik, például a tömegturizmus, katasztrófaturizmus tekintetében, utazást befolyásoló környezeti vagy marketingtényezők tekintetében (Michalkó G. – Irimiás A. 2011, Rátz T. 2006). A „nagy visszatérés” már több, mint egy éve várat magára, de kétségtelen, hogy a keresleti és kínálati oldal, az előbbi a karanténban töltött idő bezártsága ellensúlyozására, az utóbbi a gazdasági bevételnövelés érdekében, türelmetlenül várja a mielőbbi „nagy visszatérést”. A ciklikusság elve alapján a hosszabb „kényszer-várakozási” időt legalább kétszer ilyen hosszú gazdasági fellendülő szakasz követi majd. A „kihagyhatatlan” akciók az „újrainyításkor” intenzívebbekké válnak, megfigyelhető lesz minden hajós társaságnál, nehéz újabb utasmotiváló lehetőségeket kitalálni az árcsökkenés mellett, a meglévő lehetőségek diverzifikálódása várható, amely szükségszerű is. A 2023-as év végére már a 2019-es évben elért utasszámokat várják a szállodahajós társaságok.

A szállodahajós turizmus elméleti kérdéskörei, részterületei még nem lettek teljesen átfogóan bemutatva. Még további kutatások lennének szükségesek a turisztikai vendégéjszakák fogalmának újraértelmezéséhez, tekintettel a hajón eltöltött, a mai vendégforgalmi statisztikákban nem szereplő éjszakák számára. Nagyon kevés tanulmány született az utazóközönség várakozásainak vizsgálatáról is. A szállodahajós turizmusnak a második fejezetben bemutatott környezetét és rendszerét illetően érdemes lenne további kutatásokat folytatni az egyes egységek helyes értékeléséről, következtetéseket levonni, hogy mely tényezők támogatják, mely tényezők

hátráltatják a szállodahajós turizmus működését. Kutatásokban ki lehetne térni arra, hogy a folyami szállodahajós turizmusban a folyó menti és a folyóval közvetlen nem érintkezésbe lépő desztinációknak milyen lehetőségeik vannak attrakcióik versenyképességének növelésére. A Duna vízminőségéről, a hajózás környezetszennyezéséről sok tanulmány írt, de arról kevés tanulmány jelent meg, hogy a szállodahajós turisták közvetlenül és közvetetten milyen mértékben járulnak hozzá a környezetszennyezéshez (eldobható vizes flakonok, szállodahajókhoz mérten magas színvonalú higiénia fenntartásának feltételei). Hiányzik a terület minden elemét tartalmazó nagy volumenű átfogó elméleti összefoglaló mű (amely létezik angol nyelven: Dowling, R. – Weeden, C. 2006; 2017) az óceánokon, tengereken és folyókon megjelenő szállodahajós turizmusról. Hiányoznak a szállodahajós turizmus monografikusan kidolgozott alapkutatásai, főleg magyar nyelven, konkrét témakörökről, például a konkrét szállodahajós desztinációkról. További vizsgálatok szükségesek Budapesten és a vidéki szállodahajós turizmus által érintett desztinációkban, ezek összefoglalására, összehasonlítására, további alapkutatásokra lenne szükség. Nemzetközi statisztikákhoz és felmérésekhez hasonlóan több hazai felmérésre lenne szükség a várható tendenciák megalapozására. Tovább lehetne vizsgálni a szállodahajós turizmus által érintett desztinációk stratégiai terveit, a szomszédos országokkal való együttműködés lehetőségeit, elsősorban horvát és szerb partnerekkel. Végezetül érdemes lenne tanulmányozni a folyami szállodahajós turizmus előtt álló, a globális éghajlatváltozás miatt felmerülő kihívásokat.

5. A téziszüzetben felhasznált irodalom

Dragin, A. – Jovičić, D. – Bošković, D. (2010a): Economic Impact of Cruise Tourism along the Paneuropean Corridor VII, University of Novi Sad, University of Belgrade

Dragin, A. – Jovicic, D. – Lukić, T. (2010b): Cruising along the river Danube – Contemporary tourism trend in Serbia. *Geographica Pannonica* 14(3), pp. 98–108.

Dragin, A. – Dragin, V. – Kosic, K. – Demirovic, D. – Ivkov-Dzigurski, A. (2017): Tourists motives and residents attitude towards the cruisers. *Tourism in Southern and Eastern Europe*. 4. pp. 133-144.

Dowling, R. – Weeden, C. (2006; 2017): *Cruise Ship Tourism*, Cowan University, Joondalup Australia

Irinicu, E. – Petrea, R. – Racz, N. – Bulzan, A. – Filimon, L. (2015): *Cruise Ship Tourism on the Danube River, Case Study: Capitalization of Deltaic Tourism Potential*, University of Oradea

Hill, C. (2013): What's behind the river-cruise boom: Smaller ships, intimate itineraries woo more travellers. *The Wall Street Journal*, 2.

Jászberényi M. - Ásványi K. (2015): The image of Budapest as the best river cruise port city. *Metrop. Tour. Exp. Dev*, 11, 140-148.

Magyar Turizmus Zrt. Kutatási Iroda (2015): A dunai hajózáson részt vevők jellemzői. A Viking River Cruises vendégei körében végzett felmérés eredményei

Magyar Turizmus Zrt. Kutatási Iroda (2015): A MINTEL „RIVER CRUISING” című kiadványának összefoglalója

Michalkó G. – Irimiás A. (2011): Csalódásmenedzsment a turizmusban: új szemlélet a turisztikai célterületek irányításában. *Marketing & Menedzsment*. 45(2). pp. 4–10.

Radić, A. – Law, R. – Lück, M. – Kang, H. – Ariza-Montes, A. – Arjona-Fuentes, JM. – Han, H. (2020): Apocalypse Now or Overreaction to Coronavirus: The Global Cruise Tourism Industry Crisis 2020. *Sustainability*. 12(17). 6968. <https://doi.org/10.3390/su12176968>

Rátz T. (2006): Az éghajlati és időjárási tényezők szerepe az utazási magatartás befolyásolásában. *Turizmus Bulletin*. 10. Különszám. pp. 42–53.

6. A szerző publikációi az értekezés témakörében

Pókó, N. (2022): Turizam bez prepreka u Mađarskoj i Hrvatskoj, Acta Economica Et Turistica 8 : 2 pp. 195-214., 20 p.; <https://doi.org/10.46672/aet.8.2.3>

Pókó, N. (2022): River Cruise Tourism Along the Middle Section of the Danube, in Hungary, in Croatia and in Serbia = Riječni turizam uz srednji dio Dunava, u Mađarskoj, Hrvatskoj i Srbiji, Acta Economica Et Turistica 8: 1 pp. 25-47., 23 p.; <https://doi.org/10.46672/aet.8.1.2>

Pókó N. (2021): Az akadálymentesség megjelenése a szállodahajós turizmusban a Duna mentén, TURISZTIKAI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI TANULMÁNYOK 6: 1 pp 103-117, 15 p.

Pókó N. (2021): Reziliencia a szállodahajó-turizmusban, TURIZMUS BULLETIN 21:3 pp 44-53, 10 p.

Pókó N. (2021): A fogyasztói attitűd változása a vendéglátásban, In: Gonda, Tibor (szerk.): A vendéglátás időszerű kérdései, Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar (PE KTK) 193 p pp 56-74, 19p.

Pókó, N. (2021): Resilience and challenges of barrier-free tourism in cruising tourism = Reziliencia és az akadálymentes turizmus kihívásai a szállodahajós turizmusban, In: Csapó, János; Raffay, Zoltán; Végi, Szabina (szerk.): Turizmus 4.0: Reziliencia, adaptáció, talpraállás és újraindulás.

Absztraktkötet. Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar (PE KTK) 95 p pp 90-90, 1 p.

Pókó N. (2020): Accessibility in river cruise tourism: Disabled people's opportunity in river cruise tourism on the Danube, In: Gonda, Tibor; Schmidchen, Roger (szerk): Opportunities and challenges of barrier-free tourism in Hungary: Results and recommendations of a scientific workshop during the conference „European Peer-Counselor Training in Accessible Tourism – Peer-Act” on September 4. 2020 in Orfű (Hungary) Bonn, Németország: Bundesinstitut für Berufsbildung 157 p pp 133-145, 13 p.

Pókó N. (2020): Duna menti turisztikai attrakciók a szállodahajók vendégei részére Magyarországon = Tourism attractions along the Danube River for the guests of Hotel Ships in Hungary, In: Mókusné, Pálfi Andrea; Nod, Gabriella (szerk.): Elérési utak a Turizmusban: Fenntartható, intelligens és befogadó városi modellek: Absztraktkötet, Pécs, Magyarország: PTE TTK FFI Turizmus Tanszék 84 p p 18, 1 p.

Tibor, Gonda; Zoltán, Raffay; Gergely, Horváth; Nikolett, Pókó (2020): Environment consciousness and sensitivity towards responsible tourism in the travel practice of the Hungarian population. INTERDISCIPLINARY MANAGEMENT RESEARCH/ INTERDISZIPLINARE MANAGEMENTFORSCHUNG 16 pp 279-302, 24 p.

Pókó N. (2019): Position of river tourism as tourism product by the Example of the Danube, In: Bálint, Horváth; András, Borbély; Eszter, Fodor-Borsos; Péter, Földi; Amelita, Kata Gódor; Zsombor, Kápolnai (szerk.): V. Winter

Conference of Economics PhD Students and Researchers: Book of Abstracts, Gödöllő, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) 138 p pp 106-106 1 p.

Pókó N. (2019): Folyami turizmus, mint turisztikai termék pozícionálása a Duna példáján In: Horváth, Bálint; Kápolnai, Zsombor; Földi, Péter (szerk.): Közgazdász Doktoranduszok és Kutatók V. Nemzetközi Téli Konferenciája: Konferenciakötet. Gödöllő, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) 714 p pp 500-507, 8 p.

Pókó N. (2019): Szállodahajó-turizmus marketing = Marketing activity of river cruise tourism, In: Gonda, Tibor; Mátyás, Judit; Raffay, Zoltán; Csapó, János (szerk.): Turizmus, fogyasztás, generációk. II. Nemzetközi Turizmusmarketing Konferencia: Absztraktkötet, Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar (PTE KTK) 120 p pp 114-115, 2 p.

Pókó N. (2019): Vízparti turizmus a Duna folyó mentén Magyarországon – egy kérdőíves felmérés alapján. TURISZTIKAI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI TANULMÁNYOK 4: 2 pp 97-113, 16 p.

Pókó N. (2019): Szállodahajó-turizmus e-marketing, In: Csapó, János; Gonda, Tibor; Raffay, Zoltán (szerk.): Turizmus, fogyasztás, generációk: II. Nemzetközi Turizmus Konferencia: Tanulmánykötet, Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar (PTE KTK), pp 476-487, 12 p.

Pókó N. (2018): Tourism among the Danube river, examples from the Black Forest to the Black Sea, In: Kupi, Marcell; Printz-Markó, Erzsébet; Ivancsóné, Horváth Zsuzsanna (szerk.): „Út” a XXI. században: IX. Nemzetközi Turizmus Konferencia Tanulmányok Győr, Magyarország: Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar 250 p pp 88-102, 15 p.

Pókó N. (2018): Rejtett turizmus Magyarországon: szállodahajó-turizmus a Dunán, In: Munkácsy, András; Jászberényi, Melinda (szerk.): Utazás a tudományban: Konferencia a 70 éves Pálfalvi József tiszteletére: Konferenciakötet: Budapest, 2018. február 23. Budapest, Magyarország: Budapesti Corvinus Egyetem 131 p. pp. 35-38. 4 p.

Pókó, N. – Raffay, Z. (2018): Rejtett turizmus Magyarországon: Szállodahajó turizmus a Dunán In: Mátyás, Judit; Raffay, Zoltán (szerk.): Generációk a turizmusban. I. Nemzetközi Turizmusmarketing Konferencia: Absztraktkötet. Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar (PTE KTK), pp 57-58, 2 p.

Pókó, N. – Raffay, Z. (2018): Rejtett turizmus Magyarországon: Szállodahajó turizmus a Dunán. In: Csapó, János; Gerdesics, Viktória; Törőcsik, Mária (szerk.): Generációk a turizmusban. I. Nemzetközi Turizmusmarketing Konferencia: Tanulmánykötet. Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar (PTE KTK) 541 p pp 313-322, 10 p.

7. A szerző előadásai az értekezés témakörében

Dátum	Cím	Helyszín
2022.02.25.	Szállodahajós turizmus a Duna középső szakaszán, statisztikák, trendek	Budapest, V. Utazás a tudományban konferencia, Útkeresés a világjárvány alatt és után
2021.11.05.	Barrier-free tourism in river cruise tourism along the Danube	PTE, IV. Nemzetközi Turizmusmarketing Konferencia, Turizmus 4.0 Reziliencia, Adaptáció, talpraállás és újraindulás
2021.02.26.	Reziliencia a szállodahajó-turizmusban	IV. Utazás a tudományban (online) konferencia „Fenntarthatóság és reziliencia a mobilitásban”
2020.09.04.	Akadálymentes turizmus megjelenése a szállodahajó turizmusban	Orfű, Akadálymentes turizmus hazai helyzete és nemzetközi jó gyakorlata című konferencia
2019.09.20.	Duna menti turisztikai attrakciók a szállodahajók vendégei részére Magyarországon	Pécs, Földrajzi szimpózium, Elérési utak a Turizmusban: Fenntartható, intelligens és befogadó városi modellek
2019.05.10.	Szállodahajó-turizmus marketing = Marketing activity of river cruise tourism	PTE, Turizmus, fogyasztás, generációk: II. Nemzetközi Turizmus Konferencia
2019.02.22.	Folyami turizmus, mint turisztikai termék pozícionálása a Duna példáján	Gödöllő, Közgazdász Doktoranduszok és Kutatók V. Nemzetközi Téli Konferenciája

Dátum	Cím	Helyszín
2018.11.16.	Tourism along the Danube river, examples from the Black Forest to the Black Sea	Győr, „Út” a XXI. században: IX. Nemzetközi Turizmus Konferencia Tanulmányok
2018.10.12.	River cruise tourism examples from the black forest to the Black Sea	Pécs, IX. Országos Turizmus Konferencia
2018.03.23.	Rejtett turizmus Magyarországon: Szállodahajó turizmus a Dunán	PTE, Generációk a turizmusban I Nemzetközi Turizmusmarketing Konferencia
2018.03.19.	Fekete-erdőtől Mohácsig a Duna mentén	Pécs, Vagabond Világjáró Klub
2018.02.23.	Rejtett turizmus Magyarországon: szállodahajó-turizmus a Dunán	Budapest, Konferencia a 70 éves Pálfalvi József tiszteletére
2017.12. 04. – 06.	River cruise tourism along the Danube, in Hungary; Verborgene Sehenswürdigkeiten in Südungarn	Bécs, (Ausztria) „Danube & more” 22. Donauschiffahrt und Tourismuskonferenz
2017.10.06.	Rejtett turizmus Magyarországon: szállodahajó-turizmus a Dunán	Budapest, VI. Magyar Turizmusföldrajzi Szimpózium Turizmus 3.0 – Totális turizmus